

Prohlášení Spolku Skutek k iniciativě Procento na umění

Jedním z hlavních cílů Spolku Skutek je **rozvoj a kultivace kulturního prostředí**, jehož neoddělitelnou součástí je také veřejný prostor a umění v něm.

Podporujeme proto přijetí právní úpravy stanovující povinnost vynaložit **1 až 4 %** z celkového rozpočtu veřejné stavby na její výtvarné řešení, respektive na řešení prostor s ní souvisejících.

Domníváme se, že zrušení části stavebního zákona po listopadu 1989, která ukládala věnovat jedno až čtyři procenta z celkového rozpočtu veřejné stavby na výtvarné dílo, bylo více než nešťastné. Je jedním z důvodů, proč posledních dvacet pět let doslova skomírá umění ve veřejném prostoru České republiky. **Je příznakem neexistence jakékoliv státní koncepce v této oblasti na pomezí výtvarného umění, architektury a urbanismu.**

Naše doba se nemůže pochlubit vysoce kvalitními výtvarnými realizacemi, jaké vznikaly v šedesátých, sedmdesátých či osmdesátých letech na území dnešní České republiky. Výtvarná díla tu dnes vznikají buď nelegálně, prostřednictvím daru (tj. umělec dílo daruje) či netransparentní dohody městských úředníků s umělcem. **V obou případech dotyčný autorský projekt neprochází žádným výběrovým řízením.** Díky tomu se umění ve veřejném prostoru objevuje jen málo a povětšinou se jedná o velice nekvalitní produkci zcela odvislou od vkusu úředníků, kteří výtvarnému umění většinou, celkem pochopitelně, nerozumí.

V tzv. „procentu na umění“ totiž nejde jen o materiální podporu umění. Jedná se o to, aby vznikala kvalitní díla. **Proto musí být součástí takové vyhlášky i povinnost transparentních výběrových řízení, o jejichž výsledku budou hlasovat komise složené z jedné poloviny reprezentantem státní či městské správy, architektem projektu a budoucím uživatelem stavby a z druhé poloviny zástupci umělecké obce (profesionály v oboru výtvarné umění, kteří jsou voleni na dobu čtyř let uměleckou obcí).**

Není to tak, že by nebylo kde se inspirovat. Podobná regule byla v 60. letech zavedena ve většině západoevropských státech a v metropolích severní Ameriky jako městská vyhláška. **Jistě by znamenala podnět k rozvoji umění tohoto typu a napomohla by kultivaci veřejného prostoru v České republice.**

Petr Dub
předseda Spolku Skutek

Denisa Bytelová, Tereza Jindrová, Johana Lomová, Jan Pfeiffer, Jiří Ptáček, Tereza Stejskalová, Pavel Sterec, Evžen Šimera, Štěpánka Šimlová, Jiří Thýn
Členové a členky Výboru Spolku Skutek